

ZEMSTVO-EDUSTAJAKOKOUS

Maanantaina, syyskuun 12 (25) pnä alkoi Moskovassa zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöiden edustajakokous, joka pohti ja ratkaisi lopullisesti kysymyksen suhteesta Duumaan. Tämä edustajakokous, samoin kuin edellisetkin zemstvo-edustajakokoukset, merkitsee uutta askelta Venäjän porvariston poliittisen kehityksen ja poliittisen organisaation tiellä. Sen vuoksi jokaisen tietoisien työläisen on suhtauduttava huomiolla tähän porvarillisen perustuslaillisen puolueen syntymiseen. Proletariaatin poliittinen kehitys luokkana on aina ja kaikkialla käynyt käsi kädessä porvaristoluokan poliittisen kehityksen kanssa.

Mutta tämän yleisen merkityksen lisäksi zemstvo-edustajakokouksella on vielä tavattoman suuri merkitys erittäin päivänpolttavassa kysymyksessä — suhteessamme Duumaan. Porvariston sopimus tsaarin kanssa vaiko edellisen päättäväisempi taistelu jälkimmäistä vastaan? — siinä on tämän kysymyksen olemus, kysymyksen, joka aiheuttaa, kuten tunnettua, erimielisyyttä myös sosialidemokratian taktiikassa.

Palautamme ennen kaikkea mieleen, että edellisessä edustajakokouksessaan zemstvomiehet tuomitsivat päättävällä tavalla Bulyginin Duuman ja hyväksyivät tunnetun osvo-bozhdenijelaisen perustuslakiluonnoksen (monarkia ja kaksikamarijärjestelmä). Duuman boikotointia koskevan kysymyksen enemmistö ratkaisi alusta myönteisesti, mutta sitten kysymys ratkaistiin uudelleen ja lykättiin seuraavaan edustajakokoukseen, joka määrättiin kutsuttavaksi koolle *heti* Valtakunnanduumaa koskevan lain julkaisemisen jälkeen, — puhuttiinpa sen koollekutsumisesta lennättimitsekin. Todellisuudessa edustajakokousta ei kutsuttu koolle

lainkaan nopeasti. Kuten „Proletarin” 14. numerossa mainitsimme, ensin levisi huhuja siitä, että zemstvomiehiet ovat peruuttaneet edustajakokouksen. Sitten saatiin tietää hra Golovinin ja Durnovon välisistä neuvotteluista, jotka olemme kuvanneet ja arvioineet „Proletarin” edellisessä numerossa * ja jotka päättyivät siihen, että poliisi *antoi luvan* edustajakokouksen pitoon. Näin ollen edustajakokous pidettiin aivan toisenlaisilla perustoilla kuin edellinen: silloin poliisi kielsi sen, uhkasi hajoittaa, laati pöytäkirjan, määräsi edustajakokouksen jälkeen senaattoritutkimuksen. Tällä kertaa zemstvomiehiet ja poliisi jo etukäteen sopivat keskenään ja *pääsivät yksimielisyyteen*.

Osoittaaksemme lukijalle havainnollisemmin koko sen eron merkityksen, mikä on silloisen ja nykyisen välillä, palautamme mieleen „Osvobozhdenijen” viimeisen numeron lausunnot. Hra „Independent” (— „riippumaton”, luultavasti poliisista riippumaton?) kirjoitti 76. numerossa, täydessä sopusoinnussa saman numeron pääkirjoituksen kirjoittajan kanssa, seuraavaa: „Mistään kompromisseista ei saa olla puhuttakaan. Vapaus täytyy edelleenkin hankkia taistellen eikä anoa sitä... Ei pidä — ja tämä on erittäin tärkeää — hetkeksikään luopua aikaisemmista taistelumenetelmistä eikä jo valloitetuista asemista. Jos tässäkin on mahdollisuus kompromisseihin, niin se on heti ja päättävästi poistettava. Kaikkea sitä, mitä on tähän saakka tehty vapautusvoimien järjestämiseksi, on tehtävä edelleenkin... Edustajakokousten, liittojen ja kokousten toiminnan pitää jatkua samassa hengessä ja samaan suuntaan kuin ennenkin”.

Selvemmin ei voi sanoa. Elokuun 6 päivän jälkeen zemstvo- eli „perustuslaillis-demokraattisen” puolueen äänenkannattaja kirjoittaa päättävästi ja ehdottomasti *aikaisemmista taistelumenetelmistä luopumista* vastaan. Mutta siinäpä se liberaalisen porvariston vilpillisen kannan olemus onkin, että halutessaan vapautta se haluaa yhtä innokkaasti sopimusta tsarismiin kanssa. Sen vuoksi sanoissa on toista ja teoissa toista. Ettei tarvitsisi „luopua aikaisemmista taistelumenetelmistä”, pitäisi boikotoida Duumaa. Kun luovuttiin boikotoinnista, niin jouduttiin loogillisen kiertämättömästi *luopumaan* myös *eräistä* „aikaisemmista

* Ks. tätä osaa, ss. 239—247. *Toim.*

taistelumenetelmistä". „Osvobozhdenije” kävi kompromissien kimppuun juuri silloin, kun Golovin teki kompromissin Durnovon kanssa. „Osvobozhdenije” alkoi huutaa: „ei pidä hetkeksikään luopua” juuri silloin, kun zemstvo-edustajakokous luopui entisestä istuntojensa vapaudesta. Duuman, tämän muka vapauden alun, „lahjoittamisen” johdosta zemstvomiehet suostuivat neuvottelemaan vähemmän vapaasti.

Tosiaankin: 1) hra Durnovo, s.o. poliisi, karsi edustajakokouksen ohjelmaa; 2) puheenjohtaja sitoutui sulkemaan edustajakokouksen siinä tapauksessa, jos käsitellään kysymyksiä, jotka eivät kuulu poliisin sallimaan ohjelmaan; 3) edustajakokous suostui pitämään istuntoja poliisiin — Durnovon edustajan (kansliapäällikkö) — läsnäollessa ja tämä edustaja oli valtuutettu sulkemaan edustajakokouksen, jos rikotaan niitä „ehtoja”, joista hra Golovin ja hra Durnovo olivat sopineet; 4) poliisi kielsi, myöskin sulkeamisen uhalla, edustajakokoukselta „kapinalliset huudahdukset” (konservatiivisen „Tems” * lehden erikoiskirjeenvaihtajan sähkö, kirjeenvaihtajan, joka lisäsi, että näitä kaikkia ehtoja *noudatettiin tunnollisesti*).

On itsestään selvää, että ammentaessamme tietomme ulkomaalaisista sanomalehdistä emme mene takuuseen näiden tietojen ehdottoman luotettavasta ja tyhjentyvästä luonteesta. Mutta ei ole mitään syytä epäillä, että ne yleensä ovat luotettavia. Päinvastoin, hra Golovin (joka ei tietenkään aikonut saattaa yleisön tietoon neuvottelujaan Durnovon kanssa!) on luultavasti luvannut poliisille vieläkin enemmän zemstvomiesten alamaisenuuskollisen käyttäytymisen suhteen!

Kiistämätön tosiasia. „Osvobozhdenijen” sanat eroavat perusteellisesti osvobozhdenijelaisten teoista. „Osvobozhdenijen” kirjoittelijat puhuvat pontevasti poliisia vastaan, mutta toimenmiehet puuhaavat asioita sovussa poliisin kanssa. Duuman vaalien zemstvokamppailun alku on käynyt yhteen zemstvoporvariston ja itsevaltiuden sopimuksen solmimisen alun kanssa.

Ulkomaalaiset kirjeenvaihtajat toteavat kuorossa zemstvomiesten tämän edustajakokouksen *rauhallisen* luonteen edelliseen edustajakokoukseen verraten. Duuman boikotointia kannatti vain yksi puhuja, toisten tietojen mukaan —

* — „Aika”. *Toim.*

kaksi puhujaa. Enemmistö kannatti osallistumista (jo „Proletarin” 12. numerossa *, jo ennen Duumaa koskevan lain antamista, me sanoimme, että zemstvomiesten oikeisto-siiven mielipide tästä kysymyksestä on jo määräytynyt). Enemmistö oli sitä mieltä, että vaaleista poisjääminen olisi „arkuuden merkki”,—mielipide, johon Parvus ja uusi „Iskra”, kuten tiedämme, täydellisesti yhtyvät. Poliisin kanssa tehdyssä sopimuksessa on päinvastoin ilmennyt zemstvomiestemme *rohkeus*...

Edustajakokous hyväksyi päätöslauselman, jossa Duuman tuomitsemisen asemesta sanotaan ainoastaan (emme enää tiedä, arasti vaiko rohkeasti?), että „Duuma ei ole kansan edustuslaitos sanan täsmällisessä mielessä”. Venäjän kansalaisia kehoitetaan yhtymään zemstvo-edustajakokouksissa aikaisemmin hyväksytyjen ohjelmien pohjalla ja taistelemaan Duuman perustalla. Päätöslauselmassa ei ole sanaakaan taistelusta Duuman ulkopuolella ja ilman Duumaa: poliisista „riippumattoman” osvobozhdenijalaisen sanoja käyttäen se merkitsee, että „ei luovuta hetkeksikään aikaisemmista taistelumenetelmistä”...

Vaimentaen entistä, sopimattoman „vallankumouksellista”, intoaan zemstvomiehet ovat käyneet käsiksi „myönteiseen” työhön Duuman hyväksi. He laativat yksityiskohtaisesti poliittista ohjelmaa (sen täydellistä tekstiä ei meillä vielä ole); he yrittivät salata demokratiasta perääntymisensä toistamalla maltillisen konstitutionalismin peruspykäliä; he käsitelivät yksityiskohtaisesti kysymystä vaalikamppailusta, paikallisten vaalikomiteain ja keskusvaalikomitean järjestämisestä, ehdokaslistojen laatimisesta ynnä muita kysymyksiä.

Eiköhän tämän jälkeen jo liene selvä, mihin zemstvomiesten ja osvobozhdenijelaisten tilanherra- ja kauppias-liberalismi tähtää?

Aletaan siis heitellä pois demokratian taisteluvaatimuksia toinen toisensa jälkeen, kaikkea sitä, mikä takaa vallankumouksellisen kansan oikeudet, mikä kehittää ja laajentaa taistelua vapauden puolesta (pätöslauselmassa ei pidä puhua taistelusta ilman Duumaa j.n.e.)! Aletaan siis varmentaa kaikkia niitä demokratian vaatimuksia, jotka turvaavat vallan yksinomaan porvaristolle (ennen kaikkea

* Ks. tätä osaa, ss. 166—174. *Toim.*

paikat Duumassa)! Vähemmän agitaatiota kansan keskuudessa, enemmän asiallisuutta Duumassa!

Miten sattuvasti onkaan „liberaali”, itsevaltiuden eilinen ihailija, William Stead sanonut (ks. hänen kirjettään „Times’issä” * syyskuun 26 pnä), että ulkoinen rauha on vaatinut sisäistä rauhaa, rauhaa tsaarin ja liberaalisen porvariston välillä, mikä julistettiin elokuun 6 päivän lailla! Zemstvomiehet osoittavat *menettelyllään*, että he *suostuvat rauhaan*, vaikka tietenkään eivät läheskään heti eivätkä lähimainkaan kaikessa tee rauhaa. „Hra Mihail Stahovitsh, Shipovin ystävä ja virkaveli”, kirjoitti „Tems” lehden kirjeenvaihtaja syyskuun 27 pnä, „toivoo, että voidaan perustaa keskustapuolue, joka kannattaa itsevaltiutta ja neuvottelevaa Duumaa; hän väittää, että monet äärimmäisten puolueiden jäsenet (!! mikä kunnianloukkaus osvobozhdenijelaisille! „*Proletarin*” *toimitus*) ovat valmiit yhtymään tähän puolueeseen”. Hra Stahovitshin väittämä saa varmistusta ei ainoastaan monien legaalisten sanomalehtien sanoista, vaan vielä enemmän herrojen zemstvomiesten *teoista*. Hra M. Stahovitsh oli läsnä edustajakokouksessa — tiedoittaa „Times’in” kirjeenvaihtaja syyskuun 26 pnä. „Hän uskoo varmasti maltillisten ainesten voittoon; ja todellakin, tavanomaisten hallitusta vastaan tähdättyjen tulisten hyökkäilyjen (fiery denunciations) *miltei täydellinen puuttuminen*, lukuunottamatta satunnaisia (!! viittauksia Kaukasian kauhuihin, ikään kuin vahvistaa (rather confirms) hänen ennustuksensa” (forecast). „Edustajakokouksen mieliala”, sähköttää tuo sama englantilaisen konservatiivisen sanomalehden kirjeenvaihtaja, „on hämmästyttävä vastakohta sille mielialalle, joka vallitsi heinäkuun edustajakokouksessa, jolloin suuri määrä edustajia kannatti Duuman boikointia”.

Eiköhän „Iskra” nytkään luovu virheellisestä mieliteostään, että boikottia kannattaneet muka halusivat passiivista syrjäänjäämistä, mutta osallistumista kannattavat Stahovitshit haluavat vakavaa taistelua? Näinköhän „Iskra” ja Parvus tulevat nytkin kannattamaan sopimusta osvobozhdenijelaisten kanssa ja näiden tukemista sen jälkeen, kun osvobozhdenijelaiset ovat ilmeisesti alkaneet tehdä sopimusta herrojen Durnovoitten kanssa?

* — „Ajat”. *Toim.*

P. S.* Oikeudenmukaisuus vaatii sanomaan, että saadaan yhä uusia tietoja siitä, etteivät Venäjän uusiskralaiset ole yhtä mieltä uuden „Iskran” kanssa. Saimme vast’ikään Pietarin (menshevistisen) ryhmän lentolehtisen: „Valtakunnanduuma vaiko perustava kokous”. Duuman arvostelun ohella tapaamme siinä tunnuksen: „alas Duuma!”. Työläisten edustajia kehoitetaan puhumaan liberaaleille, „että näiden ei pidä tunnustaa Valtakunnanduumaa”, „että näiden velvollisuutena on kieltäytyä oikeudestaan (lentolehtisessä on painettu epäselvästi) valita Duumaan”, että näiden pitää auttaa työläisiä „aseistautumaan taisteluun mustaa sotniaa ja Valtakunnanduumaa vastaan”. Näin muodoin Pietarin menshevikit ovat hyväksyneet aktiivisen boikotin tunnuksen. Samoin kuin „zemstvokamppailun suunnitelmaa” koskevassa kuuluisassa tapauksessa, „Iskra” on eri mieltä Venäjällä olevien kannattajiensa kanssa. Vain yhdessä suhteessa Pietarin menshevikit lähenevät „Iskraa”: he kehoittavat työläisiä valitsemaan viipymättä „edustajia tehtaista, verstaista ja työosastoista, samoin kuin valittiin edustajia Shidlovskin komissioon⁸⁸”... „Käykööt edustajamme yhteen kokoonnuttuaan samalla tavalla taistelua Valtakunnanduumaa vastaan, kuin valitsemme edustajat Shidlovskin komissiossa taistelivat tuota itsevaltiuden ove-laa ansaa vastaan”. Tämä tunnus muistuttaa hyvin paljon „Iskran” tunnusta „vallankumouksellisesta itsehallinnosta”, vaikka Pietarin ryhmän toverit eivät tietenkään käytä tätä sopimattoman mahtipontista sanaa. Emme epäile, etteivätkö Pietarin työläiset ymmärtäisi tuon tunnuksen virheellisyyttä ja Shidlovskin komissioon vertaamisen erheellisyyttä. Silloin työläiset boikotoivat komissiota, nyt Duuma boikotoi työläisiä.

Vallankumouksellinen itsehallinto, vallan pysyessä tsaarilla, voi olla ainoastaan eräänä palasena vallankumouksesta (Smolenskin kaupunginduuman päätös y.m.s.). Jos siitä tehdään vallankumouksellisen proletariaatin päätunnus, niin se merkitsee sekasotkun aikaansaamista ja osvo-bozhdenijelaisten pussiin pelaamista. Kehittäessämme, laajentaessamme, lujittaessamme ja levittäessämme proletariaatin ja talonpoikaiston *vallankumouksellisten* voimien organisaatiota meidän ei pidä sekoittaa tätä sodan

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

organisaatiota, kapinan organisaatiota *itsehallinnon* kanssa. Vallankumousarmeijan organisaatio *ei muistuta lainkaan* vallankumouksellisen itsehallinnon organisaatiota enempää tarkoituksensa kannalta, syntymistapansa kannalta kuin myöskään aseellisen kapinan järjestämisen luonteen kannalta. Mitä utterammin liberaaliset porvarit, osvobozhdenijelaiset, yrittävät typistää, tylsistää ja karsia johdonmukaisia vallankumouksellisdemokraattisia tunnuksia, sitä selvemmin ja suorasukaisemmin meidän on niitä asetettava: yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsuminen väliaikaisen vallankumoushallituksen toimesta, aseellisen kapinan ja vallankumousarmeijan järjestäminen tsaarivallan kukistamista varten.

„Proletari” № 19,
lokakuun 3 (syyskuun 20) pñä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan
